

Сдружение, вписано в РЮЛНЦ
на Р България
ЕИК 176964109
Седалище и адрес на управление:
гр. Варна, ул.“Охрид“ N 24-26, ет.1
office@blsaceu.eu

Asociatie, inregistrata in Registrul
persoanelor juridice fara scop patrimonial
al R Bulgaria, CUI 176964109
Sediul si adresa de conducere:
Mun. Varna, str. “Ohrud” N 24-26, etaj 1
office@blsaceu.eu

ПРОТОКОЛ

От среща на Работна група 6 на КСЧМ

23 февруари 2022 г.

Тема: “Условия на труд в риболова”

На 23 февруари 2022 г. чрез видеовръзка в ZOOM се проведе среща на Работна група 6 на КСЧМ на тема: Условия на труд в риболова“.

На срещата присъства г-жа Пинелопи Белеку (Pinelipi Belecku) от ЕК, г-жа Йорданка Чобанова от ЕК, доц.д-р Виолин Райков ИО Варна, г-н Михаил Леонов (Mihail Leonov) държавен секретар Министерство на земеделието в областта на риболова, Румъния, г-н Георге Вакару (Gheorghe Vacaru) генерален директор в управителния орган на оперативната програма за рибарство и морско дело - DGP AMPOPAM, г-н Едуард Дяконяса (Eduard Diaconeasa)- DGP AMPOPAM, г-жа Андреа Йонашку (Andrea Ionascu) - Национален център за морски програми в Черно море, г-н Габриел Попеску (Gabriel Popescu) директор на НАРА Констанца, г-н Мадар Чиприян (Madar Ciprian) трудов инспектор от Дирекция за работната сила и заетостта област Тулча.

Срещата се откри от Председателят на КСЧМ г-н Даниел Бухай. Следват приветствия от страна на участниците и гостите.

Г-жа Пинелопи Белеку приветства новоизбраният председател на КСЧМ г-н Даниел Бухай и отбеляза напредъка на работа на КСЧМ.

Г-н Даниел Бухай: условията на труд в рибарството в двете страни България и Румъния са много тежки. Дребно-машабният риболов (ДМР) ползва доста остарели и зле оборудвани плавателни съдове, които са опасни за работа. В Черно море условията за риболов са трудни, рибарите са поставени в риск за живота си, а в последните три години се случиха доста нещастни инциденти в Румъния с фатален край. На първо място трябва да се намерят начини за подобрения на плавателните съдове. Съоръженията за риболов на дребно-машабните рибари също имат нужда от

подобрения както и снабдяването им с по-модерни радары и средства за локализиране. Също така голяма част от тях не са добре подготвени за тази професия, като изключим опитните рибари има и много млади такива, които не се съобразяват някой път с по-лошите условия в морето, а това е предпоставка за инциденти. В Румъния огромно предизвикателство пред целия сектор е липсата на места за разтоварване. От о. Св. Георги до пристанище Мидия няма пристанища за разтоварване. Това са много километри морска шир, в която се осъществява риболов, но разтоварването става по плажовете. Програмата за изграждането на пристани не беше приложена в Румъния. Една от причините за това са недостатъчно привлекателни условия за съфинансиране, които започваха от 40 на 100. От друга страна условията за кандидатстване по тези програми също бяха по-трудно осъществими. Дребно-мощните рибари не можеха да отговорят и на условието за определена мощност на двигателите на лодките, което още в самото начало ги изключи като потенциални бенефициенти по тези фондове. Също така е необходимо да се създадат програми за професионално обучение за подготовка и повишаване квалификацията на работещите в риболовния сектор, както и такива за повишаване сигурността на работа.

Г-н Йордан Господинов: България има по-голям брой дребно-мощни рибари, базиран на 370-те км брегова ивица. От общият риболовен флот който е 1846 съда, около 600 от тях рядко извършват риболов – това са най-малките лодки, които обикновено са семейни и при тях няма интерес да минават през каквото и да било обучение, защото според тях рибарските уменията са наследствени предавани от поколение на поколение. Като изключим корабите, около 1000 лодки извършват стопански риболов, някои от тях само сезонно, но има и такива които целогодишно риболовстват и те представляват не малка част от улова в България. Програмата за рибарство е разделена от земеделската програма и политиките провеждани от страна на социалното министерство много рядко са насочени към сектор „Рибарство“. В България е правено запитване дали не може да се използва от рибарския сектор програмата за доставяне на работници до работната среда, като отговорът е че съществува отделна програма „Морско дело и рибарство“, в която да се видят индикаторите и да се разпишат мерки, които да могат да подпомагат рибарството. Нужно е в рибарската програма да се разпишат повече мерки за подобряване условията на труд и за подпомагане обучението на млади рибари, защита на здравето и персонала в риболова. За съжаление в България много малка част от дребно-мощния риболов е регистриран на трудови договори, или граждански, които да обезпечават сигурността на един работник. Това е масова практика. Що се отнася до корабите – там нещата са по-регламентирани, има добре разписана нормативна база, какви права, отговорности и задължения имат рибарите. На България и Румъния им е много трудно да наваксат инерцията на другите държави-членки на ЕС и то не само в социалната сфера за осигуряване на права и възможности на персонала. Вече бе споменато, че се работи с морално и физически остарял флот, което е голям риск за здравето и живота на хората. Много са малко новите построени риболовни съдове, които да подменят старите такива. В България също има инциденти, професията е трудна и държавите-членки трябва наистина да прегледат нормативната база и да обърнат по-голямо внимание на този сектор от икономиката, който добива суровина

от дивата природа в много тежки условия, а осигурява храна, която е изключително ценна, качествена и безопасна за консумация.

Г-н Габриел Попеску: 80% от рибарите в Румъния са дребно-машабни с лодки и кораби до 12 м дължина, които не използват влачеци съоръжения. Голяма част от тях се занимават със събиране на миди и рапани с водолази. Друга категория плавателни съдове са тези свързани с теляновите съоръжения, разположени по цялото румънско крайбрежие от Сулина до Дуранкулак. От тях има и по-големи плавателни съдове. Трета категория от румънския флот са рибари с лодки, които използват въдици и мрежи с по-малък размер на окото за попчета, сафрид, дунавска скумрия. Безопасността е най-голямата грижа за този сектор, особено при разтоварването, защото пристаните биха осигурили по-добри ветеринарни- санитарни условия за приемането, разпределянето и опаковането на стоката. Необходимо е да се инвестира в рибарския сектор и да се оставя само на ниво оживяване на съответния стопански субект.

Г-н Михаил Леонов: той произхожда от рибарска общност в делтата на река Дунав и познава проблемите на рибарите. Участвал е в заседанието за оценяване на старата Оперативната програма за рибарството, в която е имало мерки за подпомагане, които не са били атрактивни за рибарите, за това новата оперативна програма е адаптирана така, че да може да се използва от рибарите и да е по-конструктивна за тях.

Г-н Даниел Бухай: по принцип Програмата за рибарство, така като е изготвена в другите страни няма нашата специфика за големите флоти. Това което забелязва в ДМР в другите държави – подобен на нашия ДМР е този в балтийските страни. Може би в следващия програмен период условията за кандидатстване за подпомагане ще е по-привлекателен и за ДМР.

Г-н Георге Вакару: В Регламент 508 на ЕС са определени условията за кандидатстване по всички дейности в рибарството и аквакултурата по старата оперативна програма. За следващия програмен период действащия регламент за финансова помощ е много по-добър за ДМР. Лидерите на рибарските асоциации трябва да са по-активни и да се включват по-често в дебатите с Администрацията по рибарските въпроси, особено тези от ДМР. КСЧМ трябва да включва и дребно-машабни рибари в дебатите за крайбрежния риболов. Основна задача на Дирекция морско дело и рибарство към Министерството на земеделието е да работи в интерес на рибарите, като Управителният орган винаги ще се отнася с голямо внимание към проблемите на рибарите и ще ги улеснява при кандидатстване за финансова подкрепа.

Г-н Йордан Господинов: КСЧМ наблюдава от близо ДМР, за съжаление хората не искат да се сдружават, или сдруженията на ДМР в България нямат администрация и финанси и в исканията си стигат най-много до кмета на съответната община. КСЧМ е канил много такива организации да станат негови членове, възпират ги не само финансовите условия, но административния капацитет и времето, и така те остават на ниво дадено населено място. За това е необходимо по Програмата за морско дело и рибарство да се отделят повече средства за сдружаване и коопериране.

Г-н Едуард Дяконяса: В рамките на новата програма в Румъния са предвидени инвестиции насочени към подобряване условията на труд, както и за инфраструктура. Следва презентация на тема „Проект за програма за аквакултура и риболов 2021-2027“. В новата програмата са предвидени следните мерки:

- модернизация на риболовните уреди и риболовните кораби;
- подобряване рибарската инфраструктура – модернизация на пристанище Мидия; предвидени средства за изграждане на места за разтоварване и на рибарски заслони за съхранение и складиране на риболовни уреди. Необходимо е да се идентифицира точно къде са тези места и кои са собствениците, като инвестицията трябва да е обоснована и то на достъпни за рибарите места.
- Финансови компенсации при временно прекратяване на риболовната дейност: - за улов на калкан (компенсации за рибарите в периода на забрана за улов) ; ситуация с КОВИД 19;
- Събиране на морски отпадъци;
- Стратегии за местно развитие.

В новия програмен период не се допуска за финансиране инвестиции на плавателния съд, за който има по-малко от 60 дни на море за предходната година. Също така трябва да се отбележи, че има много проблеми, които не могат да се разрешат с финансови средства.

Г-н Йордан Господинов: отправя въпрос - в презентацията се показва, че по новата програма се предвижда подпомагане за рибарите ловящи калкан в периода на забраната за улов на калкан и ако може да се дадат малко повече подробности за тази мярка.

Г-н Едуард Дяконяса: Тази мярка влиза в чл.21 от регламента на Агенцията за риболов (НАРА) и е направена по предложение на ЕК. Могат да бъдат финансирани периодите на забрана, като се спазват условията на Регламента.

Г-жа Пинелопи Белеку: ЕК работи в тясно сътрудничество с двете държави-членки върху новите операционни програми за да се подсилят специфичните нужди произлизащи от общата рибарска политика.

Г-н Мадар Чиприян: Румъния има специално законодателство за осигуряването и подобряването на условията на труд в морския риболов – Закон 2026/2021 г. Инспекторите по труда разглеждат два основни аспекта – правната страна на трудовите отношения, както и физическата безопасност, т.е какви са условията на труд. Първото нещо което се проверява от контролните органи е по какъв начин работниците са наети на рибарския съд, като се следи за недеklarираните трудови отношения. Максималната продължителност на работа за 7 дневна седмица, е 72 работни часа, но не последователни. Законът регулира и въвежда норми за работа и живот на работното място – защото на корабите се провежда и почивката на работника. Този закон има много допълнителни разяснения, като повече се набляга на безопасността на работното място. Друга новост е часовият интервал, който се смята

за нощен труд – той е между 21 ч. и 6 ч., за разлика от трудовия кодекс, който определя нощният труд от 22 ч до 6 ч. Има работодатели, които ангажират своите работници и на борда на кораба и на сушата, за това се прави това разграничение в часовете. Голяма част от отговорността за персонала е на раменете на собственика и на капитана на кораба и тя започва още от подписването на договора с рибаря. Като заключение може да се каже, че трябва да бъдат приложени много повече курсове за квалификация и професионална подготовка и за работниците, но и за работодателите.

Г-н Даниел Бухай: отправя въпрос към г-н Мадар Чиприян – за големите кораби, може ли да се каже, че някой работи незаконно, ако трудът му е над 8 часа на ден? Защото някои от работниците там работят на принципа на заместването след определени часове.

Г-н Мадар Чиприян: разбира се в трудовият договор са определени 8 часа на ден, но има и изключения определени в закона – например може в специални случаи да се работи 14 часа от 24 ч. Например ако капитана определи по-дълъг период на работни часове, то респективно трябва да определи и съответните часове за почивка, като в трудовият договор може да се запише и че работното време е неравномерно разпределено. Също така в закона е определено, че рибарят има право на 10 часа почивка на всеки 24 часа.

Г-н Едуард Дяконяса: курсове за допълнително обучение на рибари може да се включат, но в стратегиите за развитие на местните рибарски общности. Там където има местни инициативни рибарски групи МИРГ, те могат да използват тези фондове за допълнителна квалификация на рибарите.

Следва закриване на срещата.

Протоколирал срещата: г-жа Елена Пенева

Председател на КСЧМ: г-н Даниел Бухай